

Bohoslužba 25. 12. 2020

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost Ježíše Krista, našeho Pána pro nás narozeného, ať je s vámi se všemi.

Introit: *Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo. Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“ (Iz 9,1.5)*

Sestry a bratři, vítám vás při oslavě narození Páně, jednoho z vrcholných křesťanských svátků. Vánoce máme často spojeny se zpěvem koled, leč v těchto dnech je zpěv v kostelech omezen a tak i dnes budeme písním pouze naslouchat. Možná však, že nám tiché rozjímání nad textem otevře novým způsobem jejich poselství.

Píseň: 288

Modlitba: *Svatý Bože, děkujeme ti, že jsi naplnil svět novým světlem svého Slova, které se stalo člověkem. Tvůj jednorozený Syn přijal slabost lidského těla, aby nám umožnil stát se tvými dětmi; tvé věčné Slovo se rozhodlo přebývat mezi námi, abychom my mohli žít ve tvé přítomnosti. Dej nám ducha moudrosti, abychom poznali, jak bohatá je sláva, kterou jsi nám daroval a jak velká je naděje, k níž jsme voláni v Ježíši Kristu, tvém Slovu, které se stalo tělem. Zachovej plamen víry a lásky hořící v našich srdcích a zářící do našich životů. Prosíme o to skrze Tvého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, jenž s Tebou a s Duchem svatým žije a kraluje na věky věků. Amen.*

1. čtení: Izajáš 62,6–12

Píseň: Ž 97

2. čtení: Lukáš 2,1–20

Kázání: Scenérie narození Páně byla zpodobena již mnohokrát. Můžeme ji spatřit na obrazech významných malířů i v podomácku vyrobených betlémech. Ostatně nedaleko odtud ji přímo do skály vytesal mistr svého oboru Matyáš Bernard Braun. Hlavně ty lidové betlémy se obvykle hemží leckým a leccím. Od biblických mudrců přes sousedy a sousedky až po všelijaká zvířata a k tomu musíme připočíst ještě spoustu různých darů, které jsou novorozenému Spasiteli přinášeny. Oba evangelisté, kteří o narození Ježíše referují, tedy Matouš a Lukáš, by se svému kulturnímu vlivu možná docela divili... Jejich líčení je oproti lidové fantazii na personální obsazení poněkud chudší. Vraťme se ale ke známému popisu vánočního příběhu, jak ho zachytil Lukáš a k osobám, které v něm potkáváme.

Nejprve jsou zmíněni političtí představitelé té doby: Augustus a Quirinius. Augustus, adoptivní syn Iulia Caesara, byl ověnčen velkolepými tituly jako syn boží či spasitel. Vládce to byl patrně docela schopný. Podařilo se mu nastolit římský mír, období stability a pokoje v celém regionu. A také vylepšil způsob vybírání daní, na to nesmíme zapomenout. To je pro vánoční příběh docela důležité... Uvedením jmen obou politiků a zmínkou o daňovém sčítání je Ježíšovo narození zasazeno do dějin. Není to žádné mytické vyprávění, žádná pohádka, která sice obsahuje nadčasové pravdy, ale vlastně se nikdy nestala.

O Marii a Josefovi jsme už mluvili v neděli. Obyčejní vesničané, patrně docela prostí a nezámožní. Ale na důležitosti teď nabývá Josefův původ z rodu krále Davida. V Davidově rodném Betlémě má i Josef své kořeny, snad i rodinu či nějaký majetek. A tak se tam spolu s Marií vydává. Na Vánoce domů, za rodinou. Takový bývá ideál mnohých. A tak obvykle nastává hromadné a dobrovolné stěhování. O prvních Vánocích, jak nám je líčí evangelista Lukáš, také došlo k hromadnému stěhování. V tomto případě však nedobrovolnému. Josef s Marií poslušně plní své občanské povinnosti, a to i vůči okupační moci. Proti císařem vyžadovanému soupisu se mezi židy objevil odpor, dokonce ozbrojený. Ti poutníci z Nazareta však

nejsou lidmi meče. A právě v Betlémě se jim, nebo spíše jí, tedy Marii, narodí dítě. Syn. Jméno vymýšlet nemusejí, to už se dříve dozvěděli od anděla Gabriela.

Ted' na scénu přicházejí pastýři. Chudáci, musejí Vánoce trávit pracovně a ještě k tomu na noční směně. Také žádná elita společnosti, leč drží se tradičního zaměstnání. Pastýři bývali Izraelci již po mnoho pokolení a za mladých let se tomuhle povolání oddával i samotný velký král David. Takže z tohoto hlediska se jako adresáti zprávy o narození Mesiáše docela hodí. Pak je tady zase anděl, nositel zpráv od Boha. Začátek Lukášova evangelia andělským zvěstováním nešetří. Anděl oslovuje pastýře s radostnou zprávou. Vlastně jim zvěstuje evangelium. Slovo *evangelium* označovalo např. nástup panovníka na trůn či jeho narozeniny. Na jednom nápisu z tehdejší doby se dočteme, že narození císaře-boha Augusta bylo začátkem dobrých zpráv pro svět. Anděl však oznamuje dobrou zprávu o narození jiného Boha. A hned je tu spolu se zvěstovatelem množství dalších andělů, jakési andělské vojsko, takoví nebeští alexandrovci. Nebe a země se propojují. Pastýři se nespokojí jenom s tím, že se něco dozvěděli, ale spěchají do Betléma, aby se přesvědčili o tom, co slyšeli. To, co vidí, odpovídá andělskému tvrzení a tak se z pastýřů stávají zvěstovatelé. Ale zvěstovatelé koho? Kým je vlastně Ten, o jehož příchodu na svět se zde vypráví? A je něčím zvláštní?

Augustus byl titulován božskými a spasitelskými přídomky. V Betlémě se však rodí opravdový Bůh a opravdový Spasitel. Ač vnímali někteří lidé narození císaře Augusta jako dobrou zprávu, je narození Ježíše mnohem lepší zprávou. V něm do světa přichází vyslanec Boží, ba přímo Bůh sám. Jako tehdy i dnes se to ve světě hemží různými rádobyspasiteli, mesiáši a těmi, kteří údajně zvládnou všechno. Snaží se různými způsoby získat či udržet si moc. A to nejlépe napořád. Ale stačí se podívat na jejich jednání a může nás napadnout: jsou opravdu solidární s druhými? Jsou tady pro druhé?

Opravdový Zachránce, Ten, který má možnosti, jak napravit všechny to, co ve světě skřípe, přichází na jeviště dějin docela tiše. Jen pár obyčejných lidí se o tom dozví. Ač Augustus zajistil své říši mír, tady přichází Ten, který přináší pravý pokoj celému světu, všem lidem. Nepřichází lidi ovládat, ale nastolit pokoj a harmonii mezi nimi a Bohem, aby mohl nastat i pokoj mezi lidmi navzájem. Je solidární s těmi nejobyčejnějšími, přichází jako člověk, aby tady byl pro všechny lidi. Bere to opačným směrem než Augustus a jiní vladaři. Bůh se stává člověkem, nikoli člověk bohem.

Jako by Ježíšův život byl už od narození ve znamení prostoty, ne-li rovnou chudoby a kříže. Narodí se vlastně tak trochu na cestě. Není pro něho místo pod střechem, musí se spokojit s krmelcem pro dobytek, s provizorními podmínkami. Jak příznačné pro toho, který později bude putovat krajem, bude se přátelit s lidmi všelijakými a pronese, že ve srovnání se zvířaty nemá on kam složit hlavu. A nepřipomínají nám slova: „*I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo pod střechem*“ scénu z konce Lukášova evangelia, kde čteme: „*sňal je [Ježíšovo tělo] z kříže, zavinul do plátna a položil do hrobu, vytesaného ve skále, kde ještě nikdo nebyl pochován*“? Kříž a utrpení patří k Ježíšovu pozemskému životu. Ale nejsou tím posledním. Jako se objevila na počátku jeho života spolu s anděly sláva Boží, tak je jeho kříž dovršen slávou vzkříšení. Právě proto, že se díváme na Ježíšův příběh od konce, smíme slavit Vánoce jako svátky radosti a naděje.

Vyznání vin

Slovo milosti

Vyznání víry

Píseň: 286

Večeře Páně

Píseň: 295

Přímluvy: *Prosme v přímluvné modlitbě Boha slovy „Pane, smiluj se“.*

Láskyplný Bože, svým příchodem do světa jsi dal lidem důvod k radosti a naději. Dej, ať se v nás radost i naděje rozhojňují a přemáhají naše temnoty. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za církev, pomáhej jí neúnavně a s nadšením šířit radostné poselství evangelia a pomáhat potřebným. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za lidi, kteří jsou v těchto dnech osamoceni, nemocní nebo zoufalí. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za lidi bez domova, za naše sestry a bratry pronásledované pro tvé jméno, za všechny utlačované a ponižované. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za všechny, kteří jsou ohroženi násilím, chudobou a nemocemi. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za ty, kteří jsou i ve svátečních dnech kvůli pandemii ve velkém pracovním nasazení. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za brzké uklidnění pandemické situace. Dej, ať je svět po jejím odeznění lepším místem k životu, než byl dosud. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za mocné tohoto světa, ať usilují o dobro všech lidí, nejen o vlastní prospěch. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za sebe navzájem, ať o Vánocích i ve dnech nového roku prožíváme stálou jistotu tvé blízkosti a lásky. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

A vše ostatní, co máme na srdci, předložme Pánu v tiché modlitbě.

Ohlášky

Poslání: Filipským 2,3n

Požehnání: *Ať Hospodin tě požehná a ochrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.*

Píseň: 281